

לפגוש את הטבע במעשה הייעוצי

גישת האקו הוקרה
(EAP- eco-appreciation perspective)

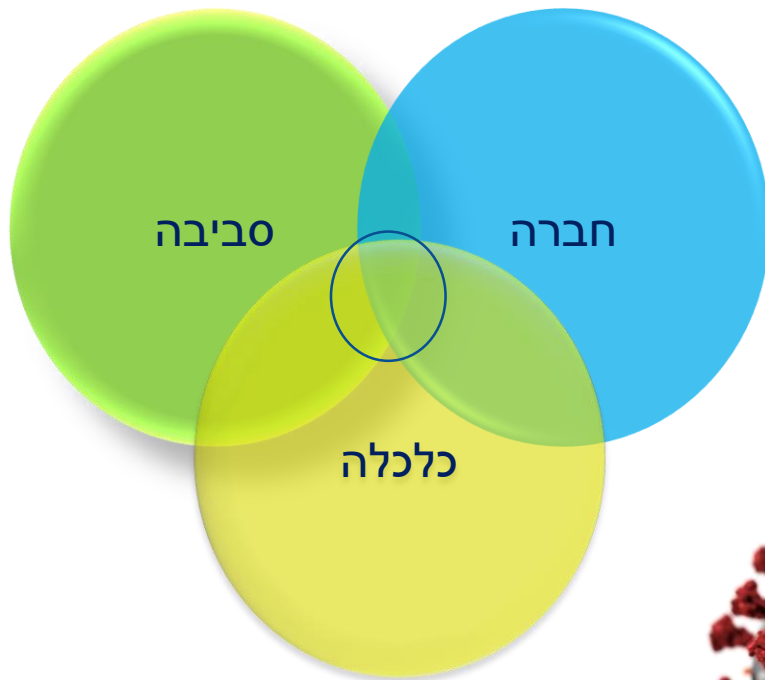

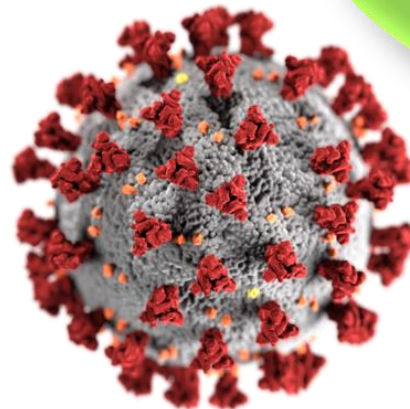

קיימות (sustainability)

קיימות חלשה

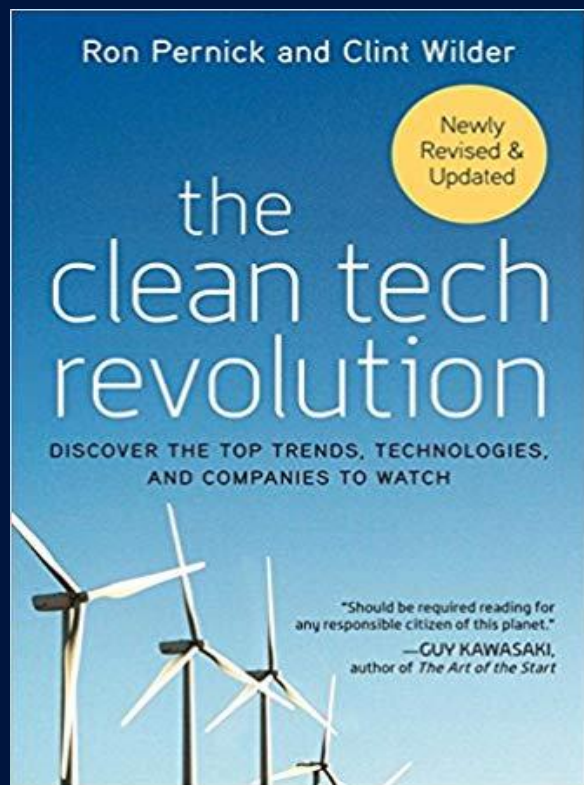
קיימות חזקה

וירוס אחד
מעטפת חלבון עם קוד גנטי
K30 אותיות
והעולם משנה את סידרו

התפתחות תעשיית הקלינטק הישראלית

“הגישה האקולוגית
בהתפתחות תעשייה:
הקשרים שבין
המרכיב העסקי לבין
הגורמים שבסביבתו
– המקרה של
תעשיית הקלינטק
הישראלית (-2014
1980)”

מהי תעשיית הקלינטק?

שתי ליבות ארגוניות-ליבה היברידיות

המיזמים בתעשיית
הקלינטק מבוססים
על פיתוחים
ויישומים של
טכנולוגיות
סביבתיות נקיות
ומכאן שמה --
תעשיית הקלינטק

הזמנה למסע

הטבע נוכח בחיינו בצבעים, בצלילים, בחושים, ברגש, במחשבה ובדמיון – אך הוא גם נסתר מאיתנו באותו האופן ממש (נבו, 2019).

יחסי אדם טבע
כנקודות מוצא

גישת האקו-הוקרה
EAP

מרכיב "האקו"
ביעוץ ארגוני

תנועה רב
ממדית ורב
תחומית

✓ ליועצים/ות ארגוניים יש תפקיד חשוב במעבר לעולם בר קיימא

✓ תחום חדש שהולך ומתפתח

✓ לחלוק ולשתף ידע עם הקהילה המקצועית

✓ אפשרות ליוזמות ושיתופי פעולה עתידיים

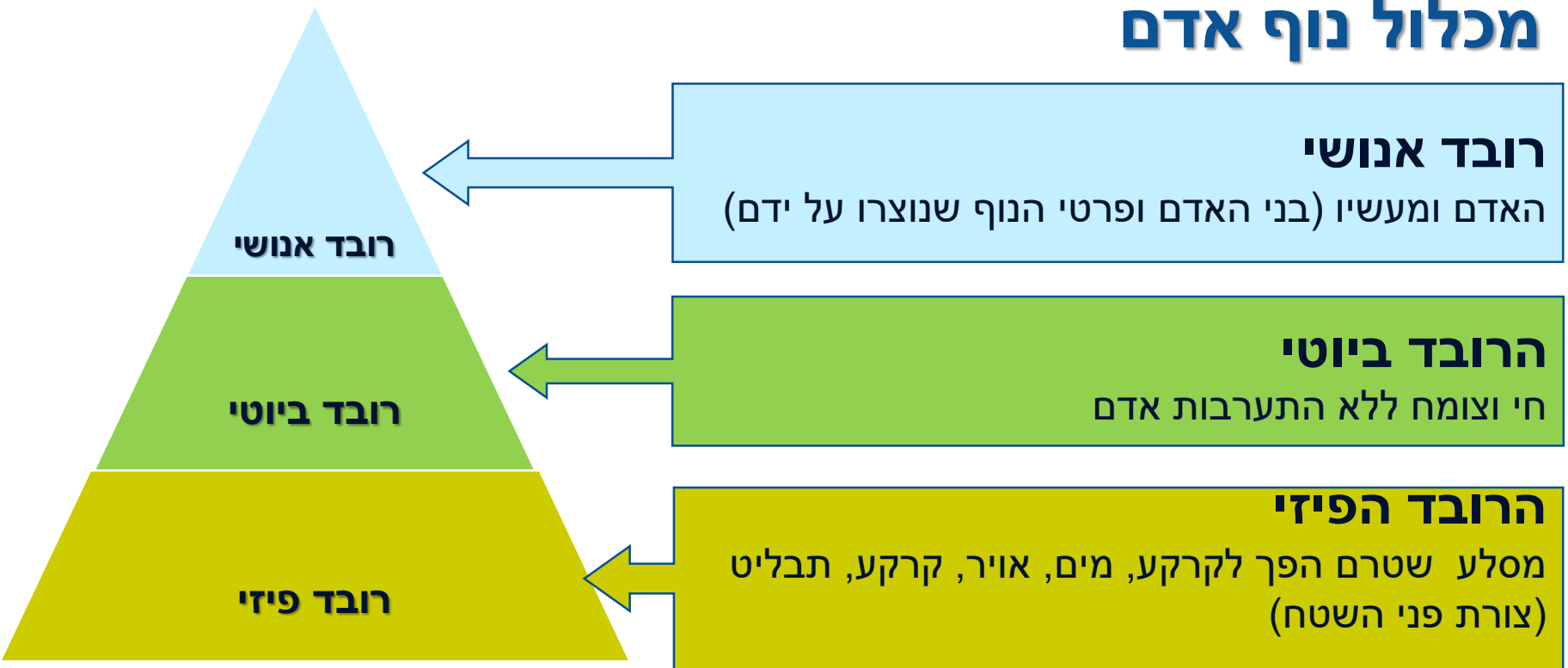

מה זה טבע?

"טבע הוא מושג המייצג את כל מה שקיים, ולא נוצר או שונה על ידי האדם." (ויקיפדיה)

מכלול נוף אדם

רכס הרי ההימלאיה

<https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%94%D7%99%D7%9E%D7%9C%D7%90%D7%99%D7%94>

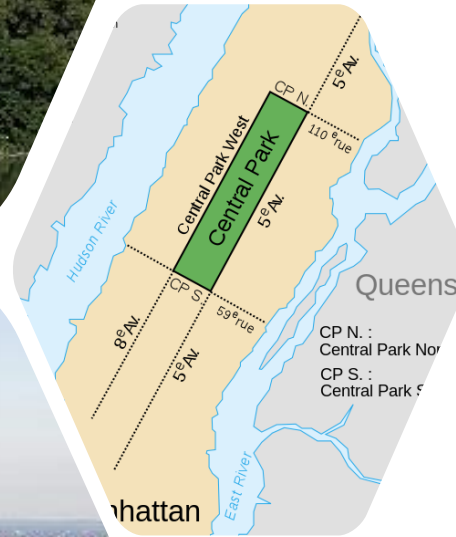

יערות האמזונאס

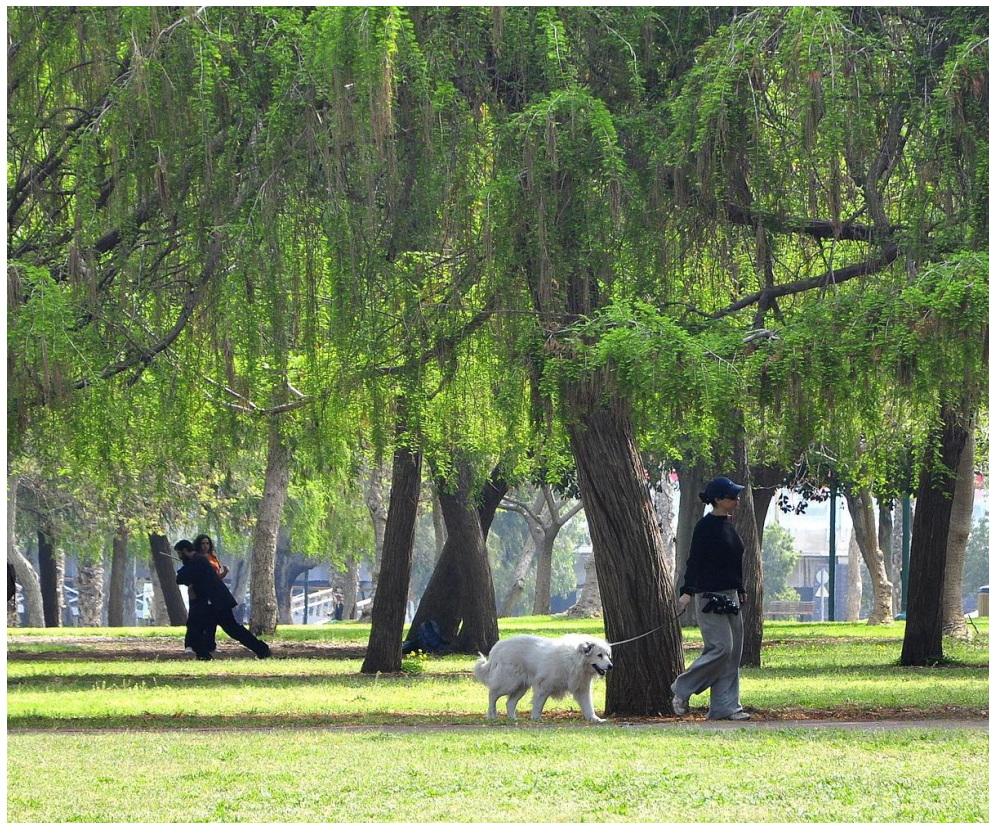
https://en.wikipedia.org/wiki/Amazon_rainforest

סנטרל פארק

פארק הירקון

https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%A4%D7%90%D7%A8%D7%A7_%D7%94%D7%99%D7%A8%D7%A7%D7%95%D7%9F

eden project

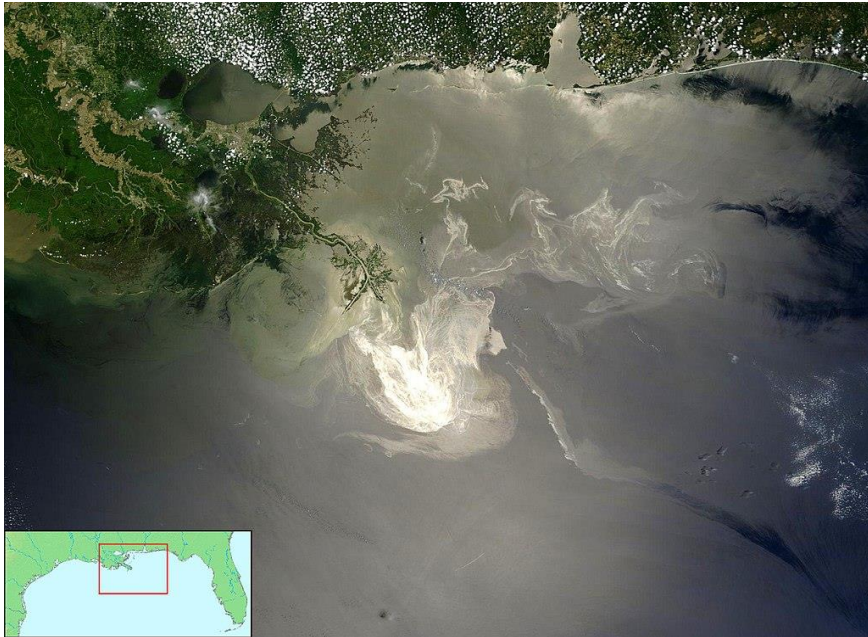
מכרה היהלומים מיר ברוסיה

https://en.wikipedia.org/wiki/Mir_mine

דליפת הנפט במפרץ מקסיקו (2010)

https://en.wikipedia.org/wiki/Deepwater_Horizon_oil_spill

Michael Wolf

“The Real Toy Story”

<http://photomichaelwolf.com/#the-real-toy-story-factories>

<https://www.bbc.com/news/in-pictures-54435105>

פילים בסרי לנקה נזכרים באשפה בחיפוש אחר מזון. הצילום של **Tilaxan Tharmapalan** זכה בפרס הראשון בתחרות הצילומים השנתית של האגודה המלכותית הבריטית לביולוגיה.

World Environment Day 2020: 'Time for Nature'

https://www.youtube.com/watch?v=TZlExdZ_Se4

להרחיב את גבולות החשיבה הארגונית

אקו סיסטם
חברתי-סביבתי

יחסי אדם טבע

להרחיב את המאקרו

להרחיב את המיקרו

Human Nature Relations

An existential connection

הטבע
כמקור
להגברת
היצירתיות
והדמיון
אצל ילדים.
(Louv Richard,
2008)

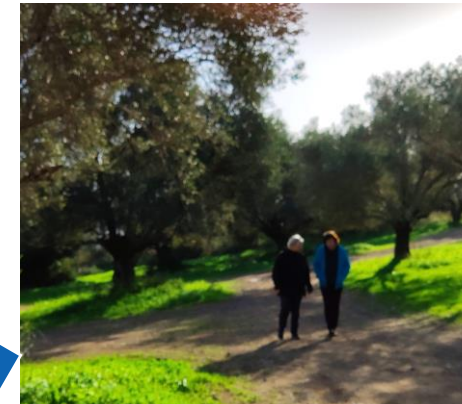
Forest bathing
(Shinrin-Yoku)
(Morita et al., 2007; Park et al.,
2010)

מקור לחוסן ומשאבים,
מרחב טיפולי מרפא
להתמודדות עם טראומה
(ברגר ולהד, 2011)

המלצה לשעת טבע לילדים
בבית הספר- שיפור ברווחה,
במוטיבציה, ובבטחון
(The wild life trust, 2019)

החיבור למעגל הטבע מסייע
לאנשים מבוגרים להרחיב את
הפרספקטיבה, להתחבר
לחזקות ולהגדיל את
אסטרטגיות ההתמודדות
(coping strategies) (Berger, 2009)

הסביבה
הטבעית
הינה מקור
להתאוששות
והתמודדות
עם לחץ
(restorative
experiences)
(Kaplan, 1995)

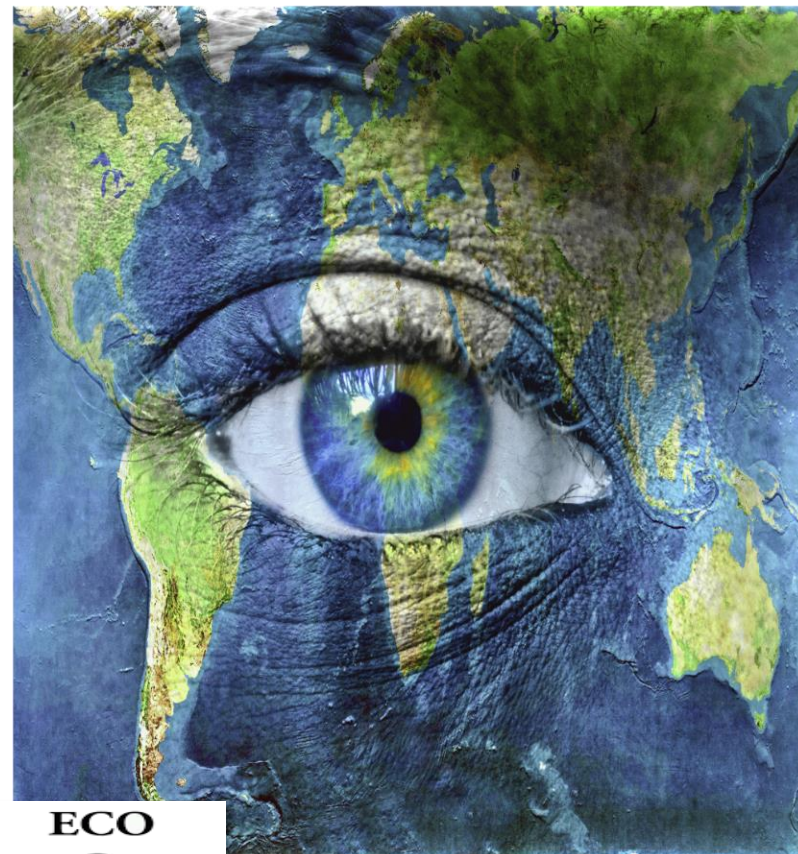

**אם הקשר עם הטבע הוא קשר קיומי
וחשוב אז מדוע הטבע לרוב נשכח?**

אנתרופוצנטריות

אנתרופוס - אדם, קנטרון' מרכז
האדם במרכז

אקוצנטריות

אויקוס' - בית, קנטרון' מרכז
האדם חלק מ..

<https://www.mako.co.il/hix-special/Article-cbb45b7c9487251006.htm>

<https://www.diver.co.il/%D7%A6%D7%A4%D7%95-%D7%9E%D7%A9%D7%A4%D7%97%D7%94-%D7%9E%D7%A6%D7%99%D7%9C%D7%94-%D7%9B%D7%A8https://www.diver.co.il/%D7%A6%D7%A4%D7%95-%D7%9E%D7%A9%D7%A4%D7%97%D7%94-%D7%9E%D7%A6%D7%99%D7%9C%D7%94-%D7%9B%D7%A8%D7%99%D7%A9-%D7%9C%D7%95%D7%95%D7%99%D7%AA%D7%9F/%D7%99%D7%A9-%D7%9C%D7%95%D7%95%D7%99%D7%AA%D7%9F/>

Stockholders

“The Social Responsibility of Business is to Increase its Profits”

Milton Friedman The New York Times Magazine September 13, 1970

Milton Friedman

Stakeholder Theory

“A stakeholder in an organization is (by definition) any group or individual who can affect or is affected by the achievement of the organization’s objectives.”

R. Edward Freeman.

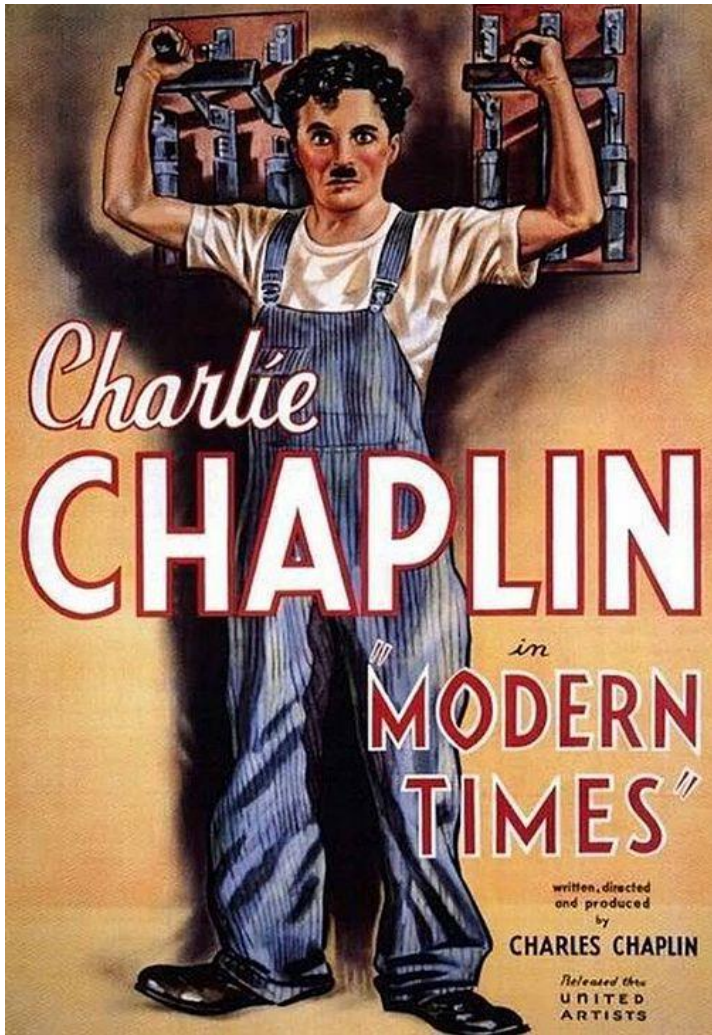
Whanganui River 3/2017

Nature rights

https://en.wikipedia.org/wiki/Whanganui_River

[https://en.wikipedia.org/wiki/Modern_Times_\(film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Modern_Times_(film))

Amazon Spheres

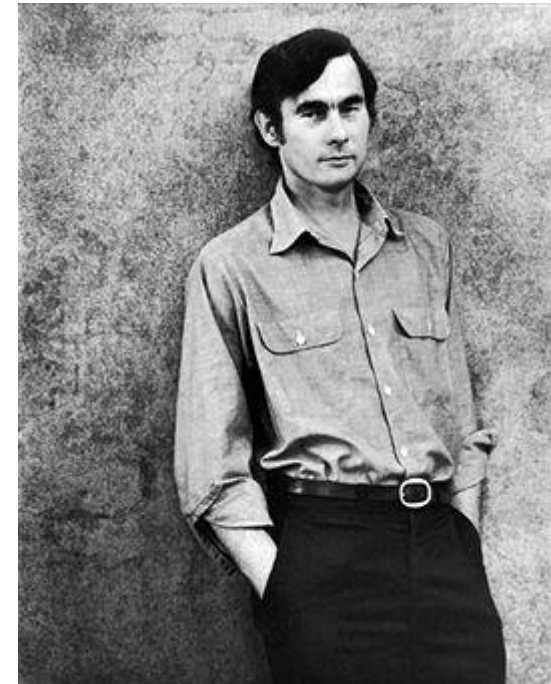
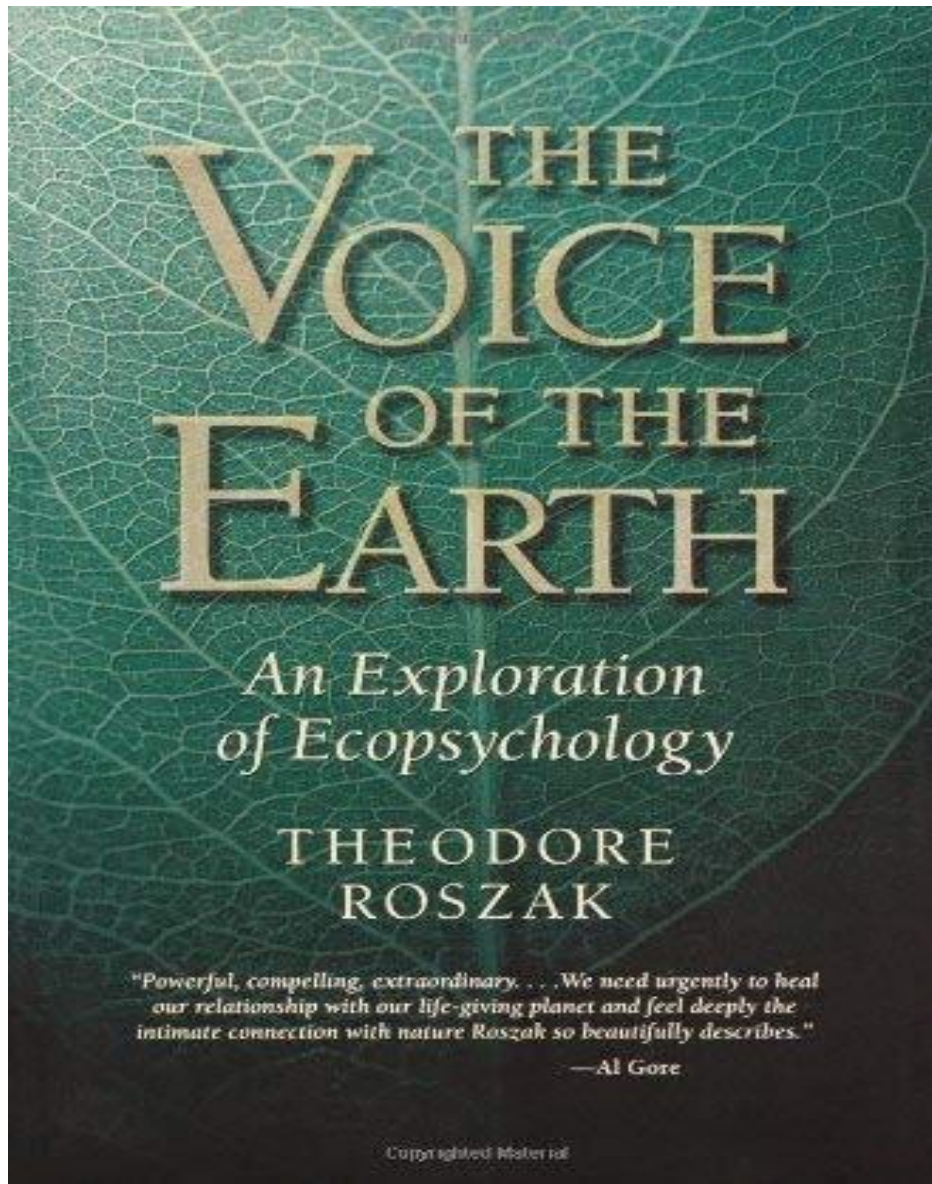
https://en.wikipedia.org/wiki/Amazon_Spheres

INSIDE AMAZON'S BIODOMES

WSJ

https://www.youtube.com/watch?v=MRwLyefu0G1RAwI=dilcfb&0CbubS6I35vQD9nXM4fn3rSZKAWjBtnlGi_uJ09bNMebtQpjIK-MpGcUk

Theodore Roszak

[https://en.wikipedia.org/wiki/Theodore_Roszak_\(scholar\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Theodore_Roszak_(scholar))

1992

ציורי המערות

לפני כ-40,000 שנה

https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%A6%D7%99%D7%95%D7%A8%D7%9D%_7%99E%D7%A2%D7%A8%D7%95%D7%AA

ציידים-לקטים

<http://www.sci-news.com/othersciences/anthropology/new-strand-european-hunter-gatherer-ancestry-03440.html>

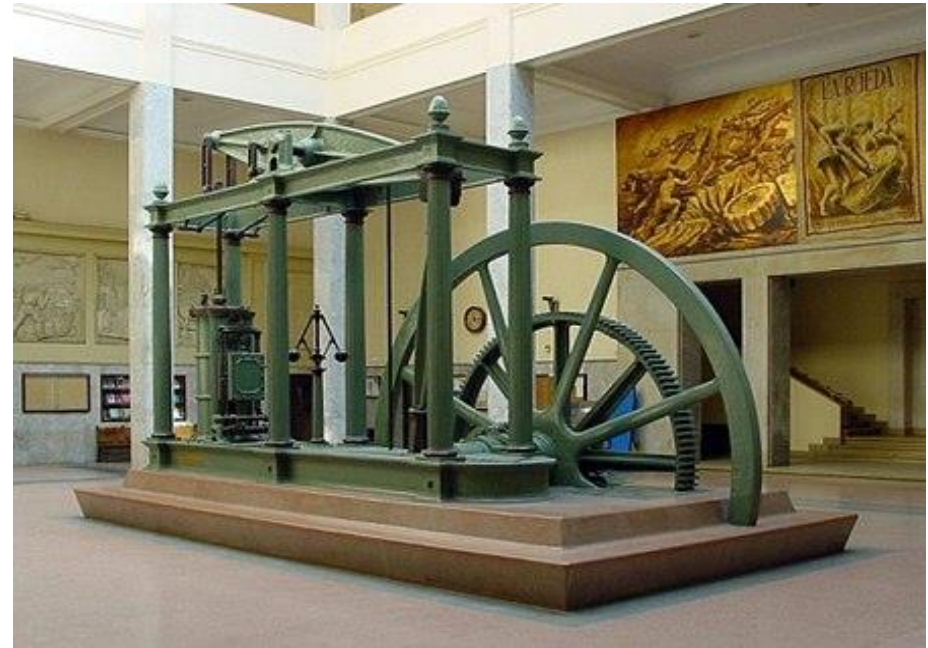
המהפכה הנאוליתית, החקלאית

<https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%94%D7%9E%D7%94%D7%A4%D7%9B%D7%94%D7%94%D7%A0%D7%90%D7%95%D7%9C%D7%99%D7%AA%D7%99%D7%AA>

המהפכה התעשייתית

https://en.wikipedia.org/wiki/Industrial_Revolution

https://en.wikipedia.org/wiki/Frederick_Winslow_Taylor

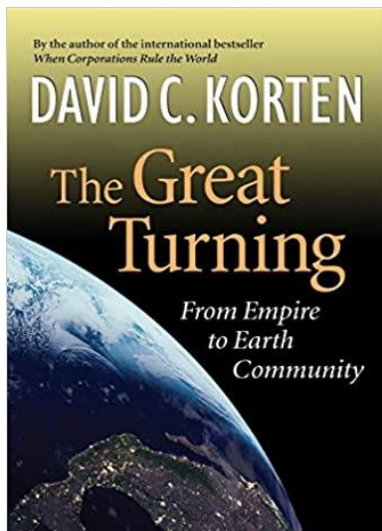
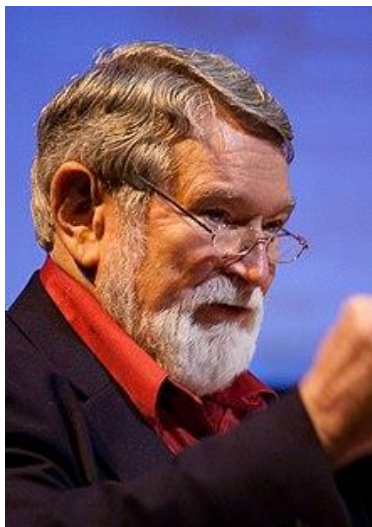
פרדריק וינסלאו טיילור הטיילורזם, הניהול המדעי

Megacity

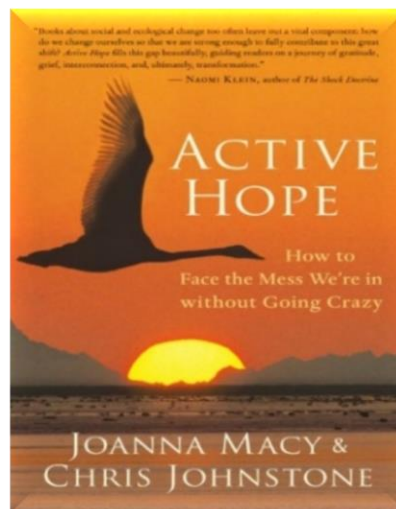
City ^[a]	Country	Skyline	UN 2018 population estimates ^[b]
Tokyo	 Japan		37,400,068
Delhi	 India		28,514,000
Shanghai	 China		25,582,000
São Paulo	 Brazil		21,650,000
Mexico City	 Mexico		21,581,000

<https://en.wikipedia.org/wiki/Megacity>

דיוויד קורטן

ג'ואנה מייסי

"ישנן שתי מציאות שונות שמתקיימות באותו זמן ומרחב"

Macy & Johnstone(2012, p.24)

"המעבר לעולם בר-קיימא הוא אתגר מרכזי בזמננו"

"המפנה הגדול מתחיל עם השקפה אחרת"

Macy & Johnstone (2012, p.229)

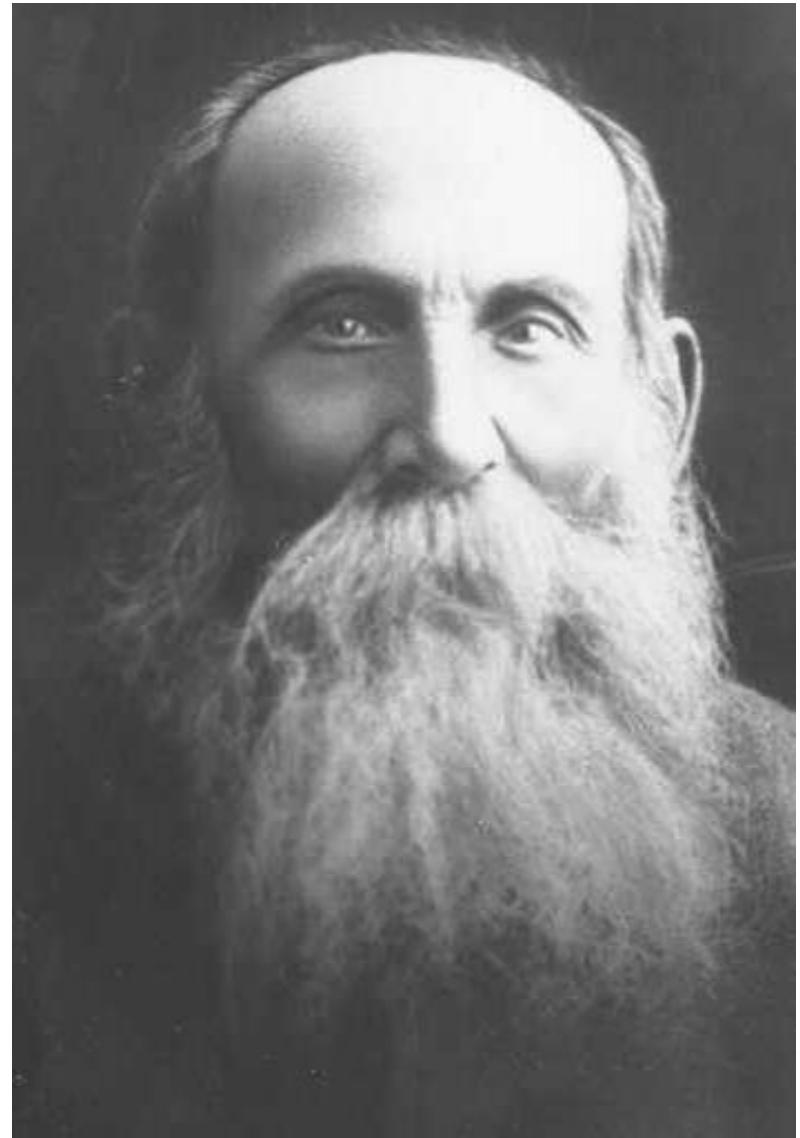
מהי השקפה אחרת ומדוע היא נחוצה?

**"ופקחת ביום ההוא את עיניך
והצצת היישר אל תוך עיני הטבע
וראית בהן את תמונתך -וידעת
כי אל עצמך שבת כי בהתעלמתך
מהטבע התעלמת מעצמך"**

א"ד הגורדון, אדם והטבע 1924

**The real voyage of
discovery consists not in
seeking new landscapes, but
in having new eyes**

**המסע האמיתי של הגילוי
מורכב לא מחיפוש ארצות
חדשות אלא מהתבוננות עם
עיניים חדשות**

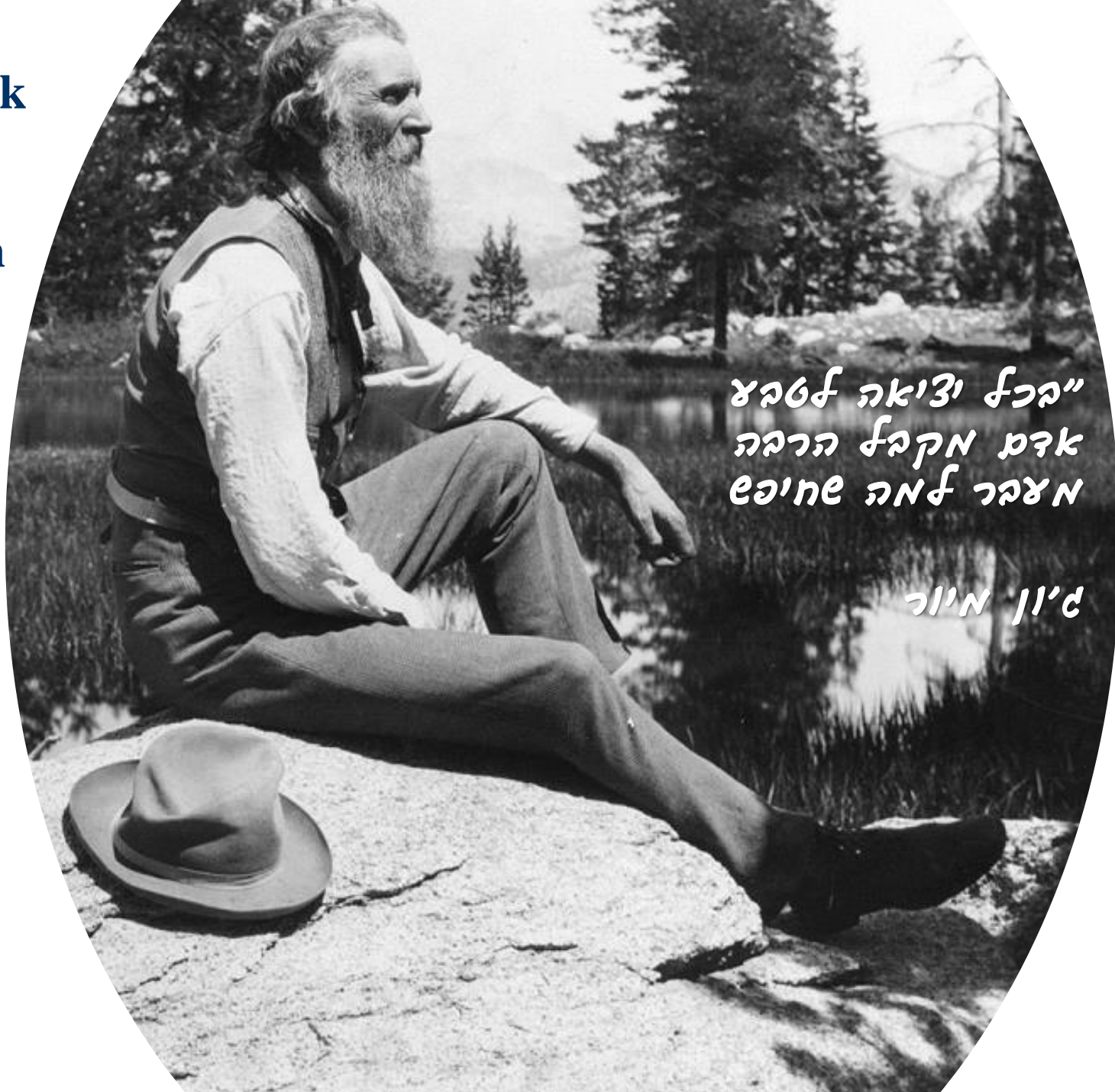
מרסל פרוסט (1871-1922)

**“In every walk
with Nature
one receives
far more than
he seeks.”**

John Muir

“הכל יצואה אטאע
אדט מקאל הרבה
מאבר אמה שחיפש

ג'ון מ'יר

**"כמה מפליא שאפשר
להתבונן שעות
ארוכות, ביער, בעץ
אחד בו, בעלה אחד
שעליו, בעורק אחד של
העלה- ושעות
מפליאות זורמות
ועוברות בנשמה."**

יאנוש קורצאק

אקו-הוקרה

Eco-Appreciation Perspective (EAP)

מה זה להוקיר? מה זו הוקרה?

קצת קשה להסביר.
להוקיר והוקרה זה הרבה מעבר להודיה,
הערכה.
אני רואה בזה משהו עמוק יותר שבא מבפנוכו
ויוצא החוצה במבט.
עיניים בורקות, חיוך, מבט של אהדה ואהבה.
להוקיר זה לתת מעצמך למען אותו אדם. לתת
לאותו אדם להרגיש את ההוקרה.

להעיד שמהו הפך ליקר ללבך

הודייה...

משורש י.ק.ר

להעריך. להודות על הטוב.

לכבד, הערכה עמוקה ביותר, אני יכולה
להתחבר אל תדר עמוק של אהבה

להבחין..ולראות..

להוקיר בעיניי זה
להכיר ביקר לך....מי
שמכיר את שיקר לו,
מוקיר לו תודה על
עצם היותו
שם....מודה, מעריך,
מתקיים בזכות
ההוקרה וההערכה
חזרה.

כשמה שבחוץ נפגש עם מה שבפנים.
אני רואה אותך
תודה על היותך
אתה זה אני
תודה על היותי
אני רואה אותי

EAP

The Eco appreciation perspective (Nevo, 2019)

- זו גישה הוליסטית המתייחסת למודעות אדם-אקו-סיסטם self-ecosystem awareness, לרגשות, לזהויות, עמדות ולפעולות.
- פרספקטיבה זו מתמקדת ביכולתנו להוקיר את יחסינו עם הטבע באופן אקולוגי עמוק-חיובי.
היא מתבססת על חקר היחסים האלה ועל אימוץ תפיסה חיובית יותר ביחסי אדם טבע (Nevo, 2019).
- גישת ה-EAP היא אקו-צנטרית במהותה, אשר רואה בטיפול היחסים שלנו עם הטבע מקור מיטיב להגדלת ה-well being הכולל.
- היא נוגעת לטרנספורמציה פנימית וחיצונית.

EAP

The Eco appreciation perspective (Nevo, 2019)

יחסי אדם טבע

ככלל לכל אחד/ת מאיתנו יש קשר עם הטבע (אנשים, קהילות, ארגונים, מדינות...)

• חוויות

• רגשות

• עמדות

• זהויות

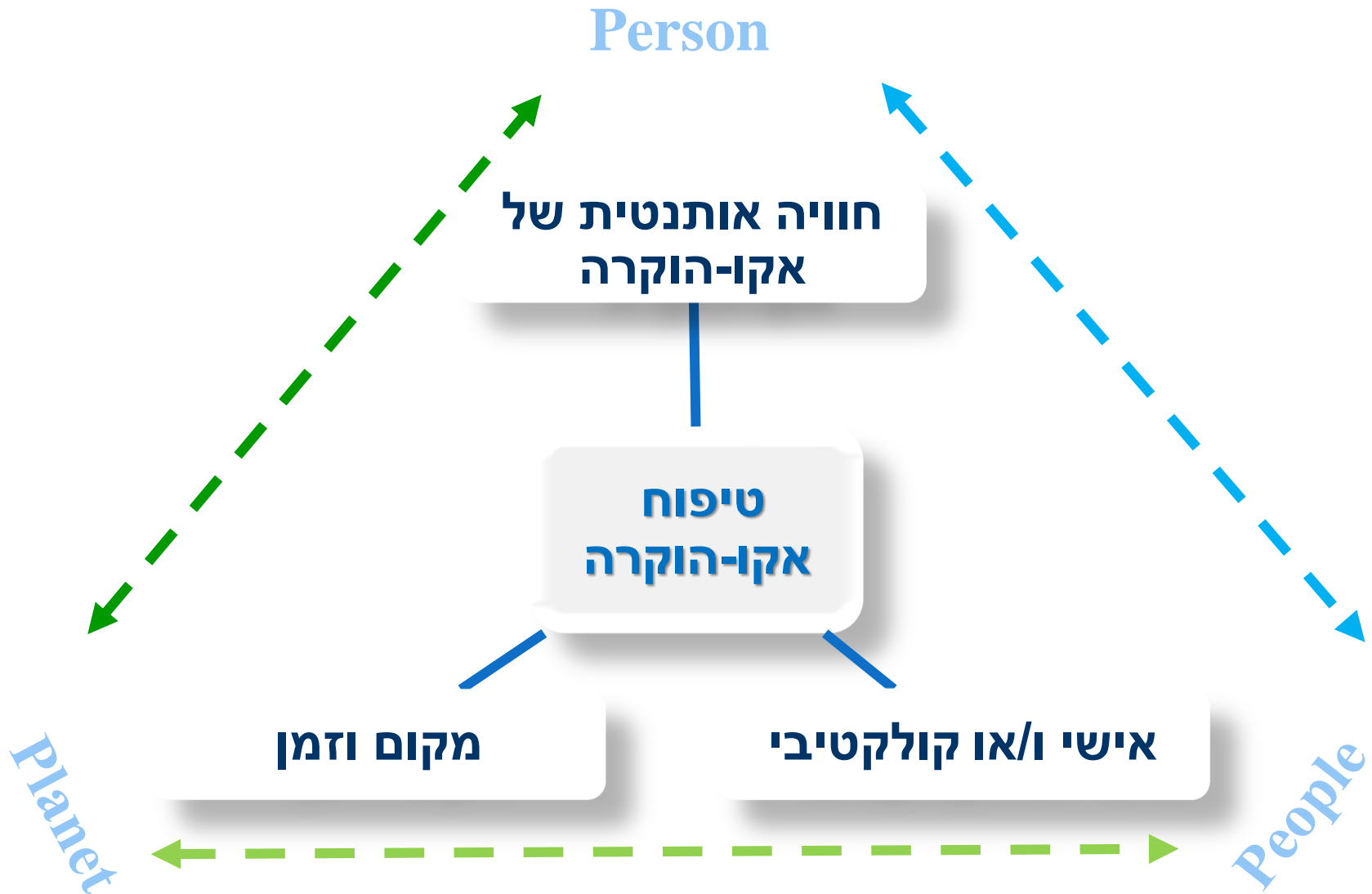
• פעולות

טיפול אקו הוקרה:

• חוויה אותנטית של הוקרה

• אקו-הוקרה- נוגעת לאדם, לטבע ולקשר

מודל האקו-הוקרה (EAP)

מעגל שיח זומי משותף

1. נסה/י לזהות משהו משמעותי שעולה אצלך דרך המפגש עם הנושא.
2. מהו "מרכיב האקו" ביעוץ ארגוני? ואיך אפשר לתת לו יותר מקום?
3. מה את/ה לוקח/ת מהמפגש?

תפילה/ לאה גודברג

למדני, אלהי, בָּרַךְ וְהַתְּפִלֵּל
עַל סוּד עֵלָה קָמַל, עַל נִגְהַ פְּרִי בָּשֵׁל,
עַל הַחֲרוּת הַזֹּאת: לְרֹאוֹת, לְחוּשׁ, לְנִשְׁמָ,
לְדַעַת, לְיַחַל, לְהַכְּשֵׁל.

לְמַד אֶת שְׁפֹתַי בְּרִכָּה וְשִׁיר הַלֵּל
בְּהַתְּחַדֵּשׁ זְמַנְךָ עִם בְּקָר וְעִם לַיִל,
לְבַל יִהְיֶה יוֹמֵי הַיּוֹם פְּתוּמוֹל שְׁלִשׁוֹם.
לְבַל יִהְיֶה עָלַי יוֹמֵי הָרֶגֶל.

תודה רבה

mali.nevo@gmail.com

054-4616133

www.ecoapp.co.il

ד"ר מלי נבו
מלווה תהליכי צמיחה וקיימות